

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

ПАНОРАМА ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

НАУКОВИЙ ВІСНИК РДГУ

Випуск 14

Рівне – 2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. **Бортніков В. І.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
2. **Гон М. М.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету (головний редактор).
3. **Канцелярук Б. І.** – д.політ.н., головний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
4. **Киридон А. М.** – д.і.н., професор, директор Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво».
5. **Круглашов А. М.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
6. **Макаренко Є. А.** – д.політ.н., провідний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
7. **Монолатій І. С.** – д.політ.н., професор кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
8. **Постоловський Р. М.** – к.і.н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії, ректор Рівненського державного гуманітарного університету.
9. **Тихомирова Є. Б.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
10. **Троян С. С.** – д.і.н., професор кафедри зовнішньої політики і дипломатії Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України.
11. **Шеретюк В. М.** – к.і.н., доцент, декан історико-соціологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.
12. **Шугасва Л. М.** – д.філос.н., професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету.
13. **Юськів Б. М.** – д.політ.н., професор кафедри економічної кібернетики Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету.
Протокол № 3 від 31 березня 2016 р.

За редакцією д.політ.н., професора М. М. Гона

Науковий вісник «Панорама політологічних студій»
затверджений ВАК України науковим фаховим виданням з політичних наук
(постанова Президії ВАК України від 14 квітня 2010 р. № 1 – 05/3)
Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №16166-4638 Р

У збірнику опубліковані статті з теорії та методології політичної науки, зовнішньої політики і міжнародних відносин, політичних інститутів та процесів, а також дослідження в царині етнополітології та етнодержавознавства.

Збірник адресований всім, хто цікавиться політичною наукою.

Адреса редакції: кафедра політичних наук,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Пластова, 29, м. Рівне, 33028.

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Хома Н. М.	7	Кластерний підхід до організації представницької архітектури: аналіз підходів із позицій політичної урбаністики
Маслов Ю. К.	13	Транценденції влади як технічні дії з формування соціально-політичного порядку у суспільстві
Лаврук Т. П.	19	Об'єктивний та суб'єктивний аспекти дихотомії дефініцій демократії
Сандул В. А.	26	Роль політичної етики у професійній політичній діяльності
Голка В. Є.	32	Революційний краудфандинг і краудсорсинг: аналіз джерел фінансування та нових форматів протестних акцій
Зельманович І. І.	38	Теоретичні основи дослідження конфлікту як суспільно-політичного явища
Твердохліб Ю. М.	45	Інформаційно-психологічна операція як основний інструмент досягнення політичних цілей у гібридній війні

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Кириленко О. М.	50	Цілі тисячоліття ООН як довгострокові стратегії глобального розвитку
Бурдяк В. І.	59	Особливості адаптації Болгарії до умов розвитку в складі Європейського Союзу
Фісанов В. П.	67	Боснія і Герцеговина у русі: від Дейтонських угод до офіційної заявки в Європейський Союз

Сидорук Т. В.	75	Позиції Польщі та держав Балтії щодо російсько-українського конфлікту
Черник П. П.	83	Перспективи російсько-української «гібридної війни» та її наслідки для України в глобальному контексті
Кундеус О. М.	90	Проблеми і перспективи європейської інтеграції України
Valiukh L. I.	96	Exansionism in the ideologies of British political parties (1870–1880s)
Бурдяк О. В.	104	Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Іспанії в кінці ХХ – на початку ХХІ століття

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Федорчак Т. П.	112	Глобалізація та антиглобалізм в умовах хвиль всесвітньої демократизації
Ротар Н. Ю.	121	Використання образів минулого у формуванні громадянської ідентичності друкованими ЗМІ України
Савойська С. В.	132	Дискусія навколо мовно-політичних проблем та мовної політики у сучасній Україні
Малиновський В. Я.	139	Закон «Про місцеві вибори» та його вплив на формування місцевих рад: на прикладі Волинської області
Бортніков В. І.	145	Політика російського самодержавства на Волині за царювання імператора Олександра І
Ростецька С. І.	152	Поняття та структура регіональної ідентичності в сучасному політичному процесі

Остап'як В. І.	159	Структура та тенденційність реалізації партнерських стратегій України
Ярош Я. Б.	165	Специфіка співпраці політичних партій і громадських організацій у політичних процесах України
Бабіна В. О.	171	Впровадження в Україні демократичних принципів політичного рекламування як потреба часу
Васильчук С. О., Чернова Л. П.	176	Мистецтво і субкультурний молодіжний радикалізм
Скриль С. А.	184	Реформування політичних інститутів у державах Центральної та Східної Європи в контексті євроінтеграційного процесу
Бутирська І. В.	188	Соціальна політика як частина європейського інтеграційного процесу
Андрощук І. М.	197	Еволюційні умови та особливості формування партій та партійної системи в Чехії
Кольцов В. М.	203	Специфіка становлення і функціонування багатопартійності на пострадянському просторі
Шипунов Г. В.	211	Партії «нової політики» як феномен постіндустріального суспільства: ідейно-інституційні особливості
Чубасєвський В. І.	219	Правові підстави участі громадян України на президентських виборах (1991–2014 рр.)
Насадюк Ю. С.	228	Трансформація політичних та громадянських цінностей українського суспільства після Революції Гідності
Манайло-Приходько Р. Ю.	236	Вплив парламентських виборів 2014 року на конфігурацію партійної системи України

Ярошук Л. В.	243	Місцеві вибори у Волинській області 2015 року: вплив політичних партій на виборчий процес
Михальчук С. О.	251	Електронні вибори в Україні: реалії і перспективи

ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ ТА ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВО

Харечко І. З.	259	Етніцизм у сучасному українському суспільстві
Гришук О. А.	267	Діяльність російських етнічних акторів в Україні
Лендел Р. А.	273	Перспективи удосконалення етнополітичних відносин в Україні: досвід країн Центральної та Південно-Східної Європи

РЕЦЕНЗІЇ

Гон М. М.	280	Волевиявлення громадян: регіональний фокус на тлі національного
Відомості про авторів	282	
Вимоги до оформлення статей	285	

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

В статті висвітлюються основні пріоритети України щодо європейської інтеграції на сучасному етапі. Аналізуються базові сфери співробітництва у відносинах України та Європейського Союзу. Доведено, що європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України, тому що це дасть можливість для реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Ключові слова: європейська інтеграція України, Європейський Союз, основні пріоритети.

Кундеус О. Н. Проблемы и перспективы европейской интеграции Украины.

В статье освещают основные приоритеты Украины относительно европейской интеграции на современном этапе. Анализируются базовые сферы сотрудничества в отношениях Украины и Европейского Союза. Доказано, что европейская интеграция и членство в Европейском Союзе являются стратегической целью Украины, потому что это даст возможность для реализации национальных интересов, построения экономически развитого и демократического государства, укрепления позиций в мировой системе международных отношений.

Ключевые слова: европейская интеграция Украины, Европейский Союз, основные приоритеты.

Kundeus O. M. The problems and prospects of Ukraine's integration into European Community.

The article deals with the Ukrainian main priorities of modern European integration. The basic cooperation spheres in Ukrainian-EU relations are analyzed. It is proved that the European integration and the EU membership is the strategic goal of Ukraine, as it will provide an opportunity to realize national interests, build an economically developed and democratic state, strengthen its positions in the world international relations system.

The EU integration is a complex time-consuming process which has numerous stages and forms before its completion. The actual membership with European Union is the ultimate result of this integration. The experience of the both long-standing and newly arrived EU members proves that the integration ensures prevention of nations' conflicts, stimulates economic development and strengthening of democracy as well as all in all contributes to the development of society.

It should be noted that speed of progress in the relations fully will depend on the efforts of Ukraine and concrete achievements in fulfilment of obligations according to the mutual values.

Thus, the European prospect of Ukraine will depend on that, as far as actively and hard our guidance will work at the realization of social-economic reforms, that to attain the political, economic and legislative criteria of membership in European Union. Consequently, Ukraine as the full-fledged European state can really take place only on condition of adequate perception of existent European reality in all their multidimensional and swift dynamics.

Key words: European integration of Ukraine, European Union, main priorities.

Сучасні тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми та потребують від неї активної участі в їхньому вирішенні. Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного розвитку є бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та в Європі зокрема.

При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчувають на собі їхній відчутний вплив. На європейському континенті таким інтеграційним угрупованням є Європейський Союз.

Актуальність. Значення євроінтеграційного руху для реалізації національних інтересів України постійно зростає. За сучасних умов, коли зміни, спричинені глобалізацією, призводять до загострення конкуренції і зростання взаємної залежності країн, участь в успішних міжнародних інтеграційних проектах є запорукою збереження та реалізації власної державності. Тому завдання, яке ми перед собою ставили, – це виявлення основних пріоритетів України щодо європейської інтеграції на сучасному етапі.

Європейський Союз протягом більш як 50 років існування довів і продовжує доводити свою ефективність у ролі економічного та політичного інтеграційного утворення. Яскравим прикладом цього є успішний рух країн Євросоюзу у напрямі подолання всесвітньої фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр. Нещодавно Європейський Союз подолав серйозну і затяжну інституційну кризу, завершивши процес ратифікації Лісабонської угоди і відкривши нову сторінку у своєму розвитку, зокрема як глобального актора на світовій міжнародній арені [13].

Пріоритетність наших взаємин з ЄС однаково зумовлена як прагматичними, так і ціннісними факторами. Європейський Союз є найбільшим сусідом України: об'єднує 28 країн-членів з населенням понад 550 млн осіб, а довжина нашого спільного з ЄС кордону сягає 1400 км.

Закономірно, що відносини України з ЄС мають багатомірний характер і розгортаються в економічній, політичній, енергетичній, гуманітарній, інформаційній площинах, площині безпеки, що ставить на порядок денний у відносинах численні, суто практичні питання взаємовигідного співробітництва. Водночас для України відносини з ЄС – це, насамперед, питання цивілізаційного і ціннісного вибору. Мета майбутнього приєднання до ЄС для України означає повернення до європейської цивілізації, остаточне позбавлення радянського минулого та розвиток власної культурно-історичної ідентичності [7].

Щорічний саміт Україна – ЄС, що відбувся 9 вересня 2008 р., був важливим приводом для України та Євросоюзу дати оцінку їхнім поглибленим відносинам та подивитися в майбутнє. Під час зустрічі у Парижі лідери обох сторін визнали, що Україна як європейська держава поділяє з країнами ЄС спільні історію та цінності. Європейський Союз визнає європейські прагнення України та привітав її європейський вибір. Щодо укладання нової Угоди про асоціацію, то лідери відзначили прогрес у переговорах та заявили, що нова угода оновить спільні інституційні рамки співпраці України та ЄС, сприятиме поглибленню стосунків у всіх сферах та посилить політичну асоціацію й економічну інтеграцію шляхом спільних прав і зобов'язань [8]. У свою чергу, політична асоціація – це узгодження позицій двох сторін з питань міжнародного миру та безпеки, участь у політиці та програмах ЄС. В основі економічної інтеграції – створення поглибленої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, що приведе до поступової інтеграції до внутрішнього ринку ЄС. Після підписання зазначеної угоди Україна зможе претендувати на членство в ЄС.

Таким чином, всупереч дії численних несприятливих чинників, які гальмують процес європейської інтеграції України (внутрішньополітична криза в Україні, затяжна

інституційна криза ЄС, світова економічна криза тощо), у наших відносинах з ЄС за останні роки досягнуто значного поступу.

Звичайно, непокоїть невирішеність питання про європейську перспективу для України. Сьогодні, як вже зазначалося, внутрішня інституційна криза в ЄС добігає кінця. З набуттям чинності Лісабонської угоди та чіткими сигналами про те, що практично призупинено процес розширення ЄС, його все ж буде продовжено, українська сторона має підстави сподіватися, що він не обмежиться лише балканськими країнами, і європейську перспективу України буде остаточно підтверджено. Угода про асоціацію залишає відкритим шлях для подальшого поступального розвитку відносин між ЄС та Україною в інтеграційному ключі, чому сприятиме ефективність процесу реформ в Україні [4].

Це підтвердив і 14-й саміт Україна – ЄС, який відбувся 22 листопада 2010 р. в Брюсселі, ключовим результатом якого стало представлення Європейським Союзом плану дій щодо запровадження безвізового режиму. Також у ході саміту Україна та Європейський Союз досягнули домовленості щодо прискорення переговорного процесу відносно укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [15].

Питання економічної інтеграції – базис інтеграції України до Європейського Союзу. Отримання статусу країни з ринковою економікою, відміна поправок Джексона-Веніка та вступ до СОТ позитивно впливають на економічний статус нашої держави. Відбувається постійне збільшення товарообігу між Україною та Європейським Союзом. Існування більше півтисячі спільних підприємств є свідченням інтенсивної економічної співпраці. Впровадження зони вільної торгівлі з ЄС стане потужним каталізатором розвитку торгівельно-економічних та фінансових відносин. В Україні ще потрібно створити міцні асоціації виробників, подібні до тих, які існують на європейському просторі. Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Для України співробітництво з Європейським Союзом означає можливість отримати істотні економічні здобутки, які, зрештою, сприятимуть економічному зростанню та підвищенню життєвого рівня населення. При цьому слід зазначити, що таке співробітництво вигідне всім сторонам [9].

Слід взяти до уваги і той факт, що Україна активно бере участь у Європейській політиці безпеки та оборони (ЄПБО). Ця участь спрямована на багатостороннє співробітництво у сфері міжнародної безпеки і регулюється угодою між ЄС та Україною. Україна бере участь в операціях Європейського Союзу. Для нашої держави таке співробітництво є стратегічним пріоритетом та сферою національних інтересів, адже подібна співпраця сприяє модернізації оборонно-промислового комплексу України, отриманню досвіду в миротворчій діяльності та залученню до європейського політичного процесу. Саме в цьому питанні Україна зарекомендувала себе як надійний партнер та покращила свій імідж. Але існують і деякі перешкоди на шляху співпраці. Це, насамперед, суперечності серед держав всередині ЄС з приводу перспектив ЄПБО. Тому Європейський Союз наразі не розглядає питання включення України в Європейських оборонний простір. Якщо говорити про питання залучення України до європейського безпекового та оборонного простору, слід зазначити позитивне ставлення населення нашої держави до подібного сценарію. Громадські опитування показують, що українці більшою мірою вбачають майбутнє української безпеки у співробітництві з ЄС, а не з НАТО. Україна має потужний потенціал в авіаційній та космічній сфері, що може в майбутньому стати піддґрунтям тісного співробітництва в безпековій сфері [12].

Між Українською державою та європейською організацією налагоджена плідна співпраця у сфері попередження та запобігання тероризму та розповсюдження зброї масового знищення. Існуючий Кодекс поведінки щодо експорту озброєнь не є обов'язковим до виконання в Україні, але держава має орієнтуватися на нього для уникнення повторення криз відносин між ЄС та Україною. Наприклад, декілька років тому країна мала напруження відносин з ЄС через поставки військової техніки в Македонію, неодноразово виникало подібне питання щодо Китаю та Грузії [11].

Передбачається активна діяльність ЄС у Чорноморському регіоні, а Україна як чорноморська держава може використати співробітництво у цьому регіоні на свою користь, взявши на себе роль регіонального лідера.

Але все ж останні заяви європейських політиків дають чітке розуміння, що Європа стурбована відсутністю належної взаємодії між гілками влади. Така неузгодженість позицій та некерованість процесів негативно позначаються на іміджі України. Існує надмірна політизація українського суспільства. Відбувається зміна посадовців по всій владній ланці з приходом кожної нової команди після виборів. Для європейців така практика не є поширеною, зазвичай змінюється лише найближче оточення лідерів держави [6].

Для України важливо дотримуватися Копенгагенських критеріїв, для цього потрібно забезпечити стабільність інституційних структур, гарантувати демократію та верховенство законів тощо. Варто згадати про принцип субсидіарності, що наразі діє на теренах Євросоюзу, але не є характерним для України. Сам принцип передбачає чітке розподілення повноважень між рівнями влади. За таких умов рішення у державі мають прийматися на найнижчому можливому рівні для забезпечення ефективності їх реалізації. На жаль, в Україні даються взнаки пережитки Радянського Союзу, де рішення приймалися партійною верхівкою та передавалися для імплементації на нижчих ланках. Це спричиняє неможливість прийняття злагоджених рішень через брак досвіду. Інтеграція до європейських структур неможлива без запровадження та тривалого застосування цього принципу всередині Української держави.

Україна ще має здійснити певні кроки для забезпечення незалежності судової гілки влади, створення сприятливого інвестиційного клімату та продовження ефективної боротьби з корупцією. Відбувається покращення ситуації з захисту прав інтелектуальної власності. Співробітництво з ЄС сприяє розвитку інформаційного суспільства в Україні. Важливим питанням є інформування громадськості щодо зроблених кроків на шляху до об'єднаної Європи та про заявлені плани на майбутнє [10].

У цьому напрямі інтеграції здійснюються важливі конкретні кроки. У ході 15-го Саміту Україна – ЄС в Києві 19 грудня 2011 р. сторони оголосили про завершення переговорів щодо майбутньої Угоди про асоціацію, а 30 березня 2012 р. текст майбутньої угоди було парафоровано главами переговорних команд України та ЄС.

29 листопада 2013 р. у Вільносі відбувся саміт «Східного партнерства», на якому планувалося підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Проте Президент України В. Янукович напередодні саміту заявив, що Україна не підписе Угоду про асоціацію, оскільки український бізнес ще не готовий. Також він наголосив, що Україна потребує від ЄС «рішучих кроків назустріч Україні в питанні розробки і реалізації програми фінансово-економічної допомоги з використанням усіх наявних механізмів та ресурсів як інституцій, так і держав-членів ЄС». Також В. Янукович запропонував започаткувати діалог у тристоронньому форматі ЄС – Україна – Росія. У результаті учасники саміту у Вільносі ухвалили спільну декларацію, у якій відзначається «безпрецедентна громадська підтримка» політичної асоціації та економічної інтеграції України з Євросоюзом [3].

Відмова вищого керівництва держави у листопаді 2013 р. від підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС спричинила початок масового мирного протесту в Україні на захист євроінтеграційних прагнень народу України, що отримав назву Євромайдан.

Після перемоги в Україні Революції Гідності 13 березня 2014 р. Верховна Рада України прийняла Постанову «Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі», якою підтверджується незворотність курсу України на європейську інтеграцію, метою якої є набуття членства в Європейському Союзі. Було також відзначено, що Україна як європейська держава, яка поділяє спільну історію та цінності з країнами Європейського Союзу, має право подати заявку на набуття членства у Європейському Союзі відповідно до ст. 49 Договору про Європейський Союз. Цією постановою Верховна Рада України рекомендувала виконуючому обов'язки Президента України та Кабінету Міністрів України низку першочергових кроків у сфері європейської інтеграції, передусім у контексті укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [2].

Політичну частину Угоди про асоціацію було підписано 21 березня 2014 р., економічну – 27 червня 2014 р. 16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС.

Відповідно до ст. 486 угоди з 1 листопада 2014 р. здійснюється її тимчасове застосування. Повністю Угода про асоціацію між Україною та ЄС набирає чинності після її ратифікації усіма державами-членами, в перший день другого місяця, що настає після дати здачі на зберігання до Генерального секретаріату Ради Європейського Союзу останньої ратифікаційної грамоти або останнього документа про затвердження.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС є міжнародно-правовим документом, який на договірно-правовому рівні закріплює перехід відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції [5]. Містить положення про створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ЗВТ). Угода створює передумови для подальшого вступу України до ЄС, однак не є ані його гарантією з боку ЄС, ані зобов'язанням з боку України.

Умови підписання угоди, висунуті ЄС:

- усунення вибіркового правосуддя в Україні;
- створення стабільного виборчого законодавства;
- реальні реформи (боротьба з корупцією, судова реформа, покращення умов підприємництва та ін.).

Угода охоплює різні аспекти співробітництва, зокрема:

- наближення України до європейських стандартів у галузі права і внутрішніх справ, демократії і прав людини, боротьби з корупцією, роботи органів юстиції;
- зближення України і ЄС на основі спільних цінностей, посилена участь України у програмах ЄС;
- налагодження нових форматів співробітництва, надання фінансового сприяння реформам в Україні.

Поглиблена і всеохоплююча зона вільної торгівлі передбачає:

- вільну (без мит і кількісних обмежень) торгівлю товарами й послугами, зменшення перешкод для руху взаємних інвестицій і людей (у т. ч. робочої сили);
- пристосування українських регуляторних норм у сферах, пов'язаних з торгівлею, до відповідних стандартів ЄС (у т. ч. щодо безпеки і якості продукції);
- налагодження співпраці в близько 30 сферах (промисловість, сільське господарство, енергетика, космос тощо).

Загалом ПЗВТ має забезпечити поступову інтеграцію економіки України до внутрішнього ринку ЄС і приєднання до здійснюваних ним програм розвитку [14].

Виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом відбувається на основі затвердженого 17 вересня 2014 р. Кабінетом Міністрів України плану заходів з її імплементації на 2014–2017 роки [2].

Виступаючи на 17-му саміті Україна – ЄС, який відбувся у Києві 27 квітня 2015 р., Президент України П. Порошенко наголосив, що перспектива членства в ЄС є стратегічним орієнтиром українських прагнень до перетворення і ключовою метою, заради якої проводяться реформи. Уперше Україна брала участь у саміті в статусі держави, яка уклала Угоду про асоціацію з Європейським Союзом [1].

Серед основних цілей Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України 26 травня 2015 р., визначено забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу. Згідно зі стратегією, Угода про асоціацію між Україною і ЄС визначає стратегічні орієнтири для проведення системних політичних і соціально-економічних реформ в Україні, широкомасштабної адаптації законодавства України до норм і правил ЄС [2].

Таким чином, державна політика інтеграції України до Європейського Союзу та формування нової політики ЄС щодо України відповідають життєво важливим інтересам українського народу. Європейська інтеграція є визначальним чинником як міжнародної діяльності України, так і її внутрішньої політики на тривалу перспективу, зміцнює безпеку та позитивно впливає на відносини України з усіма державами світу, насамперед – сусідніми. Неухильна реалізація курсу на інтеграцію до Європейського Союзу забезпечує гарантії верховенства права, плюралістичної демократії, дотримання прав людини, розвиток в Україні громадянського суспільства, побудову соціально орієнтованої ринкової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції [Електронний ресурс] / І. Беззуб // Центр досліджень соціальних комунікацій. – Режим доступу : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnij-stan-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350
2. Відносини Україна – ЄС [Електронний ресурс] // Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії. – Режим доступу : <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/relations>
3. Вільнюський саміт ухвалив декларацію [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2013. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/politics/857549-vilnyuskiy-samit-uhvaliv-deklaratsiyu.html>
4. Гапчук О. В. Європейська інтеграція як перспектива для України [Електронний ресурс] / О. В. Гапчук. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/17_AND_2010/Economics/69045.doc.htm
5. Договірні-правова база співробітництва Україна – ЄС [Електронний ресурс] // Міністерство закордонних справ України – Режим доступу : <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-relations>
6. Їжак О. Принцип субсидіарності ЄС та межі його застосування в Україні [Електронний ресурс] / О. Їжак // Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку. Національний інститут стратегічних досліджень. Дніпровський філіал. – Режим доступу : <http://www.db.niss.gov.ua/docs/polmil/185.htm>

7. Павленко І. А. Пріоритетні напрямки розвитку національної економіки України / І. А. Павленко. – 2009. – № 7. – С. 34–37.
8. Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію [Електронний ресурс] // Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії. – Режим доступу : <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu/ua/publication/content/47340.htm?>
9. Примара Європи: Аналітична доповідь. – К. : Агенство гуманітарних технологій, 2003. – 100 с.
10. Розвиток співробітництва Україна – Європейський Союз // Комітет з питань європейської інтеграції, збірка матеріалів. – 2004.
11. Сіденко В. Р. Прорив в Європу / В. Р. Сіденко // Політика і час. – 1999. – № 8.
12. Снігир О. Європейська політика безпеки та оборони: стратегічні аспекти співпраці України з ЄС – визначення напрямів та формату [Електронний ресурс] / О. Снігир // Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку. Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/Monitor/November/2.htm>
13. Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України / С. І. Соколенко. – К. : КНЕУ. – 2009. – 568 с.
14. Україна: час вибору [Електронний ресурс] // Центр Разумкова. – Київ, 2013. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/upload/Brochure_EU-CU-7-2013.pdf
15. Чотирнадцятий саміт ЄС – Україна [Електронний ресурс] // Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії. – Режим доступу : <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu/ua/news/detail/48779.htm>

УДК 325.3(410)

Valiukh L. I.

EXPANSIONISM IN THE IDEOLOGIES OF BRITISH POLITICAL PARTIES (1870–1880s)

The article deals with expansionist rhetoric of the leaders of British political parties and prominent representatives of political circles of England. Its influence on shaping of public opinion is characterized.

The last third of the 19th century is a controversial period in British history. Increased competition on the international arena led the British Empire to the implementation of an active policy of colonial expansion. An urgent task was to promote the ideas of expansionism among different circles of British society. The realization of this task required different means of influence on mass consciousness. One of the most effective tools became the expression of expansionist ideas and their justification by the leaders of political parties and prominent representatives of political circles of Great Britain.

Наукове видання

ПАНОРАМА ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

Науковий вісник РДГУ

Випуск 14

П–16 Панорама політологічних студій : Науковий вісник
Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне :
РДГУ, 2016. – Вип. 14. – 284 с.

УДК 32
ББК 66.0

Підписано до друку 31.03.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 23,8. Замовлення №190/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Княгині Ольги, 8